

SOČA

(Večerno izdanje).

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 8. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ z novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . 13 K 20 h, ali gld. 6-60
 pol leta . . . . . 6 „ 60 „ 3-30
 četrt leta . . . . . 3 „ 40 „ 1-70
 Posanične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Uredništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.
 Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu.
 Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnishtvu.
 Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravnništvo.

Oglasi in poslanice
 se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice.
 „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovanško knjižnico“, katera izhaja mesečno v anopičnih obsevih 5 do 6 pol ter stane vsletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Dr. Stanič — kandidat za državni zbor.

Pozno sinoči smo prejeli ta-le oklice na volilce:

Dolilei!

Volitve v državni zbor so pred durmi. Opazoval sem dosedaj hladnokrvno v ozadju volilno borbo. Upal sem do danes, da si narod sam najde izhoda iz žalostnega, prežalostnega položaja, v kateri ga je spravil neki malenkostni, osebni, ni po načelih niti po smotru kakor si bodi opravičen boj.

Vsak boj v lastnem taboru slabí, ponižuje, demoralizuje. Nikdar nas pa ni nobeden dosedanjih bojev, kar smo jih, žal, imeli, tako poniževal, tako slabil, kakor ta, ki je nastal v našo nesrečo brez potrebe prav sedaj, ko sila potrebuje o združenega sodelovanja v borbi za svojo narodnost, za svoj obstanek, za svoj razvitek in napredek proti tako mogočnim nasprotnikom, ki nas obkrožujejo od vseh strani ter prežijo na trenotek, ko bi nas mogli popolnoma pogoltniti. Glavni namen bodi torej, da na tej volitvi storimo konec temu prežalostnemu — kar naravnost rečeno — sramotnemu položaju.

Izvolitev katerega si bodi pristaša ene ali druge bojujočih se strank pomeni po mojem mnenju nadaljevanje in celó poostrenje tega nemoralnega boja. Temu mora biti konec!

Preprečiti nadaljevanje in poostrenje tega boja ter omogočiti kak izvinek iz njega, je poglobiti in odločujoči namen in pomen moje kandidature. Nič, prav čisto, nič me ne vabi na Dunaj, in prav za prav vežejo me vse moje koristi na dom, in vsakdo ve, da mandat pomeni záme materijalno žrtev. Materijalne svoje koristi pa rad podrejujem narodnim, ako je kaj upanja, da jim morem služiti.

Brez zveze s komur si bodi in proti komur si bodi, stopam povsem samostalno pred Vas, ne — kandidat na poskušnjo, ampak kot

stalen vstrajen delavec, ki hoče, kakor se je dosedaj oddaljenega držal od vsega javnega življenja, odslej posvetiti vse svoje moči javnemu delovanju, vsestranskemu blagru in napredku svojega naroda.

Podrobnega programa Vam razvijati pač ni treba. Program svobodomiselnega in svobodoljubnega narodnega poslanca je in ostane vedno isti.

Nasproti nekaterim krivim prerokom, ki ne stojé pa — kakor vem iz avtentičnega vira — v nikaki zvezi z merodajnimi cerkvenimi krogi, čutim vendarle potrebo, posebno poudarjati ono točko, ki je bila vedno prva in poglavitna našega narodnega programa. Vero, njene nauke in oznanjevalce teh nauk sem vedno spoštoval. Vsak slovenski politik mora uvaževati dejstvo, da je naš narod vseskozi katoliški, in da mu je vera svetejša od vseh posvetnih blaginj, in po tem mu je urejevati svoj program in svoje delovanje. Klerikalci niso, to je res; toda toliko »krščanski mož«, kakor kateri si bodi dosedaj proglašeni kandidati, sem tudi jaz. Nič več, pa tudi nič manj. Vera je tu le pretveza, pod katero se hoče nadaljevati neki sramoten in pohujšljiv boj, ki krščanski — gotovo ni. Če govorim o klerikalizmu, menim ono stranko, ki pod krinko vere zasleduje le strankarske namene, nadvladanja enega stanu, kar je gotovo protivno kardinalnim krščanskim načelom, ki sloné na povsem svobodni podlagi. Nisem pa nikak neprijatelj onemu stremljenju, ki dela na tó, da bi se tudi v javnem in sploh v vsem človeškem življenju oživela in obistinila prava krščanska načela, ona npravstvena načela, ki so v jedru tako lepó izražena v samo štirih zares divnih besedah, najdivnejših, kar jih je sploh kedaj zvenelo na človeško uho: »Ljubite se med seboj!«

Kakor samovlastnim izrastkom vladželjnega klerikalizma, sem odločen protivnik brezverskemu pseudo-liberalizmu. Proje liberalizem priznava vsakemu svoje ter stremi le po tem, da se pripomore narodu do svo-

bodnega napredka, do prave človeške kulture in da se ga osvobodí vseh spon in predsodkov.

Gospodarskih vprašanj imamo toliko in tako nujnih, da se človek kar zgráza pred misljo, da se tako brezskrbno zapuščajo in zanemarjajo, ker ni časa, kakor za neki boj, ki nima ni namena, ni pomena. Vipavska železnica, žal, ni niti pričeta, predeljska ali bolje soška železnica je še vedno pereče vprašanje, ki vpije — zaman po rešitvi. Breme za šolske potrebščine je preveliko in krivično razdeljeno. Učiteljstvo zahteva po vsej pravici, da se mu izboljša gmotno stanje, kakor se je izboljšalo skoro vsem stanovom, pričnši od duhovnika do najnižjega državnega služabnika. Priskočiti mora tu v prvi vrsti na pomoč država, ki ima po državnih zakonih celó to dolžnost, kar bi bilo že itak preobloženim deželam gotovo v veliko olajšavo. — Vinogradniki v deželi bodo uničeni, ako jim ne pride v kratkem podpora. Skoro vsaka občina v deželi ima kako posebno potrebo: tu potrebujejo vodnjakov, vodovodov, cest in poti, tam uravnanja hudournikov, izboljšanje poljedelstva, živinoreje in sadjereje, odstranjenje zaprek, ki se nameravajo napraviti sadjerejem zlasti s kupčije na Nemško, odstranjenje sitnosti na colnih mejah proti Italiji, izdatnejše državne podpore po ujmah in drugih nezgodah povzročenih škod, pravičnejše in izdatnejše odpisovanje davkov in naklad i. t. d.

Blagostanje kmeta ni v zadnji vrsti odvisno od obrtnikov in trgovcev, ki tudi še iz drugih (političnih) razlogov zaslužijo posebno pozornost, zlasti mali obrtnik, kateremu je treba pridobiti tudi od vlade primernih podpor. Kar se kmeta tiče, sem ves na njegovi strani. Kmetički sem sin, kmet me živi, za koga naj bi torej imel srce, in kojemu naj bi — ako ne njemu — obrnil v korist svoje skromne moči.....! Nočem prikrievati, da bi bil moj ideal, povzdigniti kmeta in

njegovo stanje tako, da bi vsaka hiša vsaj jednega svojih sinov pogospodila, in da bi postal od teh vsaj deseti — dal Bog — pravi graščak.

Kar se tiče socijalnega vprašanja, sem odločen nasprotnik onemu socijalizmu, ki se nam prinaša iz drugih dežel, ki imajo od naših povsem različne odnose in druge potrebe. Boj proti kapitalizmu ni pri nas po nikakem opravičen, in to tem manj, ker mi prav za prav potrebujemo kapitala, da si ustanovimo večjih obrti, da damo v deželi zaslužka vsaj onim sodeželanom, ki so sedaj primorani krošnjariti po svetu ter si iskati kruha po Ameriki, Aleksandriji, po Rumunskem in Bog ve še kod, in ki zanašajo čestokrat v deželo namesto zaslužka le kugo, ki uničuje teló in dušo in kvari ves narod. To bi morali uvaževati zlasti oni krščanski socijalisti, ki so že po svojem poklicu dolžni, skrbeti za dušno zdravje.

Sodeželanom laške narodnosti nasproti zastopati je strogo stališče popolne ravnopravnosti in enakoveljavnosti. Ne kratimo jim ničesar, zahtevamo pa, da se tudi nam ničesar ne krati. Boja z njimi ne iščemo, se ga pa tudi ne bojimo, kjer se nam vsiljuje. Spoštujemo, če se nas spoštuje, ponujamo roko, ako se jo sprejme, toda zaničevanja ne bodemo prenašali! Z vso pravico zahtevamo od njih, ki se tako radi ponašajo s svojo tisočletno kulturo ter nam vedno očitajo našo priprostost, da sami v dejanjih pokažejo pravo kulturo in njene plode, katerim se radi klanjamo, kakor vsaki drugi pravi kulturi. Le pod žarki prave kulture je možno pravično in trajno sporazumljenje. Da pa moremo poskusiti z njimi kako sporazumljenje, treba najprej sprave v domačem taboru, treba, da se poravnajo osebna nasprotstva. Apelujem za to na rodoljubje vodečih krogov, zlasti g. dra Gregorčiča in g. dra Tumo, da si podasta roke v složno delovanje ter da nadaljujeta zapričeto delo, ker takih

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

Tu se je nekoliko oddahnila, a na to vzdihnivši je nadaljevala: „Ubogi človek, že vem, vem dobro, kaj vas podí od našega kraja! Oh, saj tudi zame isti nima več nekedanje vrednosti. Pred najino nesrečo, kadar je še tisti naš ubožec... Bog mu daj večno luč!... Pa kaj se hočeva že zopet jokati! naj bo po volji božji... Kaj sem že hotela reči?... Ali mislite, če ostanete daleč od našega kraja, če ne boste videl naše vasi, da ga boste mogel pozabiti! — O, gotovo ne! In jaz rečem, da tudi če bi bilo to mogoče, bi vi sam tega ne maral. Poslušajte mene, Miha! Tam bova skupaj živela, mislila bova nanj, molila zanj, hodila bova klečat im molit tje pred njegov križ, dokler naju Bog

pusti še na tem svetu, da se bova pokorila za svoje grehe. In kadar naju Bog pokliče k sebi, bova vsaj imela to tolažbo, da naju pokopljejo zraven njega».

Ko je žena končala, si je Miha obrisal oči in je rekel: »Prav govorite, Marta, pa ste vendar čudna žena! Vedno mi pravite, da se je treba potolažiti in udati se božji volji, me karate, kadar me najdete, da jočem, a potem, začelnjate sama takó govoriti.... Konečno sta se tudi ona dva odločila, da odrineta s svojimi sovaščani.

Uboga žena je torej, kakor smo že rekli, prišla z malo culo svojega blaga pod pazduho, da bi se poslovila pri grofovi družini. Poklonila se je hišnemu gospodarju, poljubila roko gospodinji, katera se je pogovorila z njo jako prijazno, kar je imelo tem večjo vrednost, ker v tedanjih časih so bili razni stanovi človeške družbe mnogo bolj ločeni med seboj kakor dandanes, kajti v tisti dobi so občno mnenje, dolgotrajna navada in tudi postave rušile vsako čutstvo enakosti med plemenitaši in priprostimi ljudstvom, kakor da bi ne bili prvi in drugi iz iste snovi.

Grofica je bila že izročila na skrivnem župniku dobro pest srebrnjakov, da bi preskrbel ubogo Martino družino z vsemi potrebščinami. Zanesla se je nanj, da on — ki je dobro poznal občutljivost svojih ovčih sploh, in še vzlasti Martino, katera je bila nekako ponosna na svojo pošteno revščino — bo znal opraviti to na najprimernejši način, ne da bi se ona čutila kaj žaljeno.

Nazadnje se je Marta približala Bici, in je hotela poljubiti roko tudi njej; toda ona, odtegnivši jo lahkotno, ji jo je položila na ramo ter ji rekla: »Z Bogom, dobra Marta! spomnite se na-me, ki ste me tolikokrat nosila v naročji, kadar sem bila majhna, in molite za-me. Z Bogom!« To rekši se je obrnila na drugo stran, in Marta je že hotela oditi. A mahoma se je deklica globoko ginjena zopet obrnila proti stari ženi, in gledaje jo v obraz s svojimi velikimi modrimi očmi, je dejala še: »Jutri, kadar zagledate od daleč gradov stolp, pozdravite ga za-me. Kolikokrat sem jaz, ko se je že stemnilo, sedé na vrhu zrla doli na jezero, kjer sem zapazila lučico, premikajočo se naprej, in kasneje zaslišala tudi ribi-

čevo pesem. Tiste sladke pesmi, ki je lajšala otožnost mojega srca zadnje dni, katere sem preživela v svoji dragi domačiji, jaz ne bom slišala več! Ne bom slišala več pljuskanja valov ob prod pri kraju jezera, ne bom čutila rednega pihljanja jutranjih in večernih vetričev in ne slišala divjanja prihajajoče nevihte. O, pozdravite za me tisto naše solnce, tiste naše gore, tisto naše drago nebó. In kadar skupaj zbrani na trgu pred cerkvijo zapojete večerno pesem v čast prečiste Device, spomnite se name, ki sem tudi tolikokrat klečé poleg vas z vami molila in pela, ki sem mnogokrat zadržana po kakem opravičju v očetovi hiši z vneto pobožnostjo in drhtečo ljubeznijo poslušala sladko pesem, katero mi je veter prinašal na uho sedaj bolj zamolkó sedaj pa bolj razločno. Spomnite se na-me! Le malo dnij mi je še usodil Bog! In kadar vam pride vest, da sem preminila, počitite solzico v spomin uboge Bice, katera rojena in izrejena med vami, se je nadejala, da po prestanih težavah tega življenja položi svojo trudno glavo k počitku v rodni zemlji milovana in objokovana od svojih rojakov».

delavcev nam tako z lahka ni moči nadomestiti. Na obe strani vežejo me prijateljski odnosi, in to daje mi srčnosti in nade, da si pridobim za narod vsaj to jedno zaslugo, da storim konec bratomorski borbi.

Borba za vodstvo je puha. Mi nimamo ni voditeljev ni vladarjev, mi imamo le poslance, ki imajo zastopati narodev korist v državnopravnih zastopstvih in pred vlado, ki imajo poizvedovati želje in potrebe naroda ter se po njih ravnati, zatajeva vse osebna stremljenja.

Tako tolmačim jaz dolžnosti narodovega zastopnika, in ta načela bila bi mi vodilo v javnem življenju.

Ako se Vam zdim dostojen Vašega zaupanja, izkažite mi je. Ne silim se, tudi se ne skrivam. Če me potrebujete, sem Vam na razpolaganje; če me ne potrebujete — tim bolje.

Če se — po dolgem premišljevanju in premaganjem samega sebe — ogllašam, ogllašam se le zato, da bi pripomogel do tega, da se stori konec pohujšljivemu in vse razdirajočemu boju. Najlepše zadoščenje bi mi bilo, ako bi moja izvolitev pomenila tak konec.

Pod to zastavo nastopam svojo kandidaturu. Odločite Vi, možje volilci, v katerih rokah bi bila boljša prihodnost.

V Gorici, na dan sv. Ant. pušcav. 1900 1.

Dr. Jožef Stančić
odvetnik.

Ta volilni oklic si ogledamo pobliže prihodnjic. Danes le rečemo, da je jasen dovolj in da priča, s koliko resnostjo in treznostjo namerava dr. Stančić izvrševati imenitne dolžnosti državnega poslanca. Volilcem priporočamo, naj pazno čitajo in premišlujejo besede dr. Stančića. Ako se jim pa zdi potrebno, da stopi kandidat še osebno pred nje, da jim z živo besedo obširneje razloži svoje nazore in namere, naj ga le pozovejo na volilni shod. — Proglas dr. Stančića mora narediti na naše ljudstvo najboljshi vtis. In mi smo uverjeni, da bo dr. Stančić tudi izvoljen. — Iz onih občin, od koder prihajajo odločni glasovi edino za dr. Tumo, povabimo odločujoče može na poseben pogovor, da jim razložimo svoje stališče. — Somišljeniki! Ne bodimo v takó kritiških časih polni malenkostnih oziróv! Pokažimo raje svojo moč že ob tej priliki! Bodimo možje, da bi se nam ne smejali v pest nasprotniki! Toliko za danes!

DOPISI.

Iz Dornberga, dne 16. jan. — Županstvo v Dornbergu je sestavilo prepotrebno prošnjo, navedoč razloge c. kr. želez. ministerstvu za to, da v najkrajšem času razpiše dražbo za oddajo zgradbe vipavske železnice.

Ob enem se je tudi sestavila druga prošnja c. kr. trgovinskemu ministerstvu, v kateri je statistično dokazano:

1. Koliko vina se je po znižanju carine izvozilo iz Italije v ogromno škodo producentom vseh vinorodnih pokrajin širne Avstrije.

2. Da vsled vinske klavzule peša blagostanje, da hirajo in ekonomično propadajo posestva v vseh vinorodnih krajih, ker na eni strani so ogromni stroški za obdelovanje trt, za obnovljenje vinogradov na ameriških podlagah, za neprestano borbo proti trtnim škodljivcem, za davke — na drugi strani pa mrtva kupčija s prodajo vinskih pridelkov itd.

Prošnja se konečno glasi, da naj vsoka vlada zato skrbi in v to zastavi vso svojo avtoriteto, da se pri obnavljanju trgovinske pogodbe z Italijo po vsakem načinu odpravi vinska klavzula ali izdatno poveša carina italijanskim vinom, ki se bodo uvažala v našo državo.

Prošnja za zgradbo železnice bode v podpis osebno predložena vsem županstvom občin vipavske doline, a prošnja za odpravo vinske klavzule tudi županstvom vseh vinorodnih občin v Brdih in na Krasu. Zastoval bode torej na prošnjah le podpis dotičnih gg. županov ali njih namestnikov in uradni pečat. Tako bodo odpravljeni ob enem vsi shodi v ta namen.

Nabiranje podpisov v občinah se je danes pričelo po vipavski dolini, ter upali se sme, da ne bo, gledé na javne koristi, nobenega podpisa manjkalo. I. B.

Kambresko-Srednje. — (Zled 14. dec. 1899.) — Smatram za dolžnost, da sporočim o ogromni škodi, katero je povzročil usodni zled dne 14. dec. na Srednjem-Kambreskem.

Dne 14. dec. je snežilo tukaj ves dan. Zvečer ob 7. uri se je pridružil temu še dež ter trajal do 6. ure v jutro. Mraz pa je bil tako hud, da ga ne pominijo tukajšnji prebivalci uže 17 let takega. Kamor je padla deževna kaplja, tam je zmrznilo v istem trenutku. Vso noč je tudi razsajal strašen vihar, in sicer v smeri od severa proti jugu. Drevje je dobilo hitro močno, debelo ledeno skorjo ter začelo ječati vsled velikanske teže ter je strasansko pokalo in se lomilo.

Ko sem šel drugega dne 15. dec. na Srednje po navadni poti, ki pa je bila ta dan smrtno nevarna, se mi je odprl gazečemu po snegu strašen prizor. — Na tleh je ležal skoro en meter visok sneg. Vse gozdno in sadno drevje je imelo 5—7 cm. debelo ledeno skorjo ter ležalo na tleh ali popolnoma zlomljeno ali pa izravnano. Zdaj pa zdaj se je slišal strasanski tresk, in močno zazvenivši je padla velika hruska ali jabolka na oledenela snežena tla. Da celó najmočnejša drevesa: kostanj, smreke, mecesni itd. niso mogla vzdrževati velikanske teže ter, ako se niso popolnoma zlomila, so pa nagnila svoje vrhove do tal. Vse je zvenčljalo in rožljalo ter pokalo, kakor da bi bile vse naravske moči zbesnele ter hotele uničiti jedini up ubogeega gorskega kmeta. Opomniti tudi moram, da je bila drugega dne po Srednjem in Kambreskem nenavadna megla, katera je bila tako gosta, da se ni videlo niti dva koraka pred seboj.

Pozvedoval sem, kolikor mi je bilo mogoče, o narejeni škodi, — toda koder sem hodil, vse je opustošeno in uničeno. Ubogi ljudje, vsi ložijo in jadikujejo, kajli močno, močno so zadeti, ker kruta elementarna nezgoda, hujša od toče, jim je odvzela vse, kar jih je hranilo in živilo.

Res, ni mogoče popisati ogromne škode, katero je provzročil usodni zled. Naj zadostuje, ako omenim, da samo dvema kmetoma tukaj je naredilo neglede na gozdna, ampak samo na sadnih drevesih, vsakemu več nego 200 gl. škode.

Grozna je nesreča, ki je zadela uboge Srednječane, kateri se žive samo s sadjerejo.

Obupni pričakujemo pomoči od države, dežele in od kmetijske družbe.

Iz Prage. — (V rokopisnem boju zmaguje resnica nad "narodno" lažjo. — Druge vesti.)

Danes poročam o važnem dogodku za češko narodno življenje, zato moram, da bi bila stvar jasna, poseči nekoliko nazaj.

Leta 1817. je presenetil češki in ostali svet knjižničar Vaclav Hanka, ko je našel t. zv. kraljevodvorskí rokopis (imenovan po mestu, kjer ga je našel). Ta rokopis obsega lirčne in pripovedne pesmi baje iz XIII. stoletja. Leto potem 1818. je našel Hanka drugi rokopis, t. zv. zelenogorski, obsegajoč dve nedokoncni pripovedni pesmi baje iz IX. stoletja.

Kraljevodvorskí in zelenogorski rokopis naj bi pričala, kako razvito narodno literaturo so imeli Čehi že v IX.—XIII. stol. Iz teh pesmij odseva vse tedanje socijalno in kulturno stanje češkega naroda. Velikansko navdušenje je zavladalo povsod za to dragoceno narodno ostanke, Nemci sami (Goethe, Grimm), Francozi in drugi so bili polni občudovanja. Rokopisa sta se prevela skoro v vse evropske jezike. Le dva moža svetovne slave, oba slovanska jezikoslovca in nenevadno bištra kritika, sta takoj dvomila o pristnosti teh rokopisov. To sta bila Čeh Dobrovský in naš Kopitar. Dobrovský je takoj slutil, da je rokopise morebiti ponaredil Hanka sam. Kopitar si je nakopal jezo Čehov.

Proti pristnosti so se oglasili potem tudi Nemci Budinger, Wattenbach, branili pa so pristnosti Čehi Jungmann, Palacký, Šafařík, Tomek, Jireček, Hattala, sami slavni zgodovinarji in jezikoslovci.

Boj je za nekaj let ponehal. Vnel se je pa iznova v nenavadno osirotstvo, ko so nastopili proti pristnosti rokopisov profesorji mlade, češke univerze: Gebauer, Masaryk in Goll. Ti trije so podkopali tla rokopisov, in sicer Gebauer z jezikoslovnega stališča, Ma-

saryk z družboslovnega (socijološkega) in Goll z zgodovinskega. Zlasti gre zasluga Gebauerju, da je izpodbil vero v pristnost. Toda koliko zasramovanja je moral prebiti za to on in pa Masaryk! Češki narod se je razdelil na dva tabora: na eni strani je stalo časopisje, ki je zaznamenjalo z narodno izdajico vsakogar, kdor ni slepo veroval v pristnost rokopisov, ter blatilo nasprotnike; na drugi strani pa so bili oni, ki jim je resnica ljubša nego morebitna narodna korist, pohajajoča iz nepravlega vira. Gebauerja so malodane popolnoma ubili, za dlje časa je izgubil s površja, šele v najnovejšem času je dobil mož, brezdomno eden največjih sedaj živečih slovanskih jezikoslovcév, nekoliko zadoščenja za prejšnje psovaje in zasramovanje. Postal je dvorni svetnik in bil izvoljen v tem šolskem letu za rektorja. (Čul sem, da profesorjem pravniške fakulte menda ni bilo to prav po volji, češ da je Gebauer preveč Masarykovec). Rokopisa sta bila torej razglašena za falzum, za ponarejena. Zagovorniki so imeli pa še vedno močno oporo v tem, ker ni bilo dognano, kdo je ponarejalec, dasi so imenovali Hanka. Sedaj pa upamo, da je i to vprašanje rešeno. Gebauerjev časopis "Filologické Listy" (1899. zvezek VI.) je priobčil članek prof. Dolanskega, v katerem se dokazuje, da se je Hanka sam izdal za ponarejalca. Kako to?

V zelenogorskem rokopisu v pripovedni pesmi, nazvani "Libušina sodba", je tudi ena vrstica, ki obsega samo dve besedi (namreč "slavni zbor"), drugo je pa popisano z neumevnimi znaki. Palacký je mislil, da so ti znaki le okraski, kakršnih je več, s katerimi se je dotičnik igral. Pri tem je ostalo. Prof. Dolanský pa je zasledil, da so ti znaki umetno prevržene črke, katere pravilno sestavljene znajo: V. Hanka fecit — V. Hanka je to delal. Ko so rokopis kenično preiskovali, so našli, da je povsod ista snov, torej tudi ti okraski, oziroma te črke morajo biti od dotičnika, ki je pisal ostalo. Zelenogorski rokopis je torej ponarejen od Hanka, isto moremo sklepati o kraljevodvorskem rokopisu. To je važno spoznanje. Laž se moru umikati resnici, tema svetlobi. V dokaz resničnosti kake stvari se sklicevati na to, da je velika večina veruje, je nepravilno in nezadostno, kakor nas poučuje zopet ta slučaj. — Z odpravo časnarskega kolka se je napovedovalo mnogo dnevnikov, doslej izhajajo kot novi dnevnik samo "Radikální Listy", ki so začeli z malim kapitalom 15.000 gl. Tudi mladočeska stranka se nekaj pripravlja za svoj list, kajti "Narodni Listy" so zasebno podjetje.

V Nachodu, kjer se je izgubila neka krščanska deklica, pri kateri so "antisemiti" že vohali zopet ritualni umor, se jim za enkrat to še ni posrečilo. Deklico so našli utopljeno, obdukcija ni našla ničesar sumljivega. Obnovila se je preiskava o umoru Marije Klimove, umorjene v istem kraju kot Ana Hružova.

Da je boj sedanjega antisemitizma proti židovskemu vplivu na čisto napačni poti, to spoznavajo tudi boljši katoliški krogi. V dokaz tega bom poročal o članku, ki ga je priobčil katoliški list "Hlídko" o antisemitizmu, da se pojmi zbitne. S praznimi sumničenji in nepremišljenimi "slagerji" se ne smemo dati ustrahovati. Ako se hočem s kakim vprašanjem vspešno baviti, moram znati zgodovino tega vprašanja, ki me pouči, v koliko je ta ali oni faktor kriv neugodnih razmer. Potem je pa treba poboljšanja na vseh straneh. Tega mi ne poznamo, zato enostranski boj, zato samo enostransko sumničenje brez globljeje razmišljanja — odtod mali ali sploh nobeni vspehi.

Domáce in razne novice.

Osebné vesti. — Bež. višja sodnja v Trstu je premestila pisarniškega oficijala Jos. Kersa in kancelista Iv. Grego na okr. sodnijo v Poreču. — Upravitelj vodstva pošte in brzozjava v Trstu vit. Felicetti je imenovan višjim poštnim ravnateljem in mu je podeljena čast dvornega svetovalca.

Grof Coronini — zopet kandidat!! — Pa porečajo, da grofovski beseda kaj velja! Tisti grof Coronini, ki je pobegnil z Dunaja v Afriko, ko je bilo treba zagovarjati teptane Slovence; tisti grof, ki je s kazni vredno vrtoglavo odložil mandat in vzročil ves ta nepotrebni volilni dirndaj in narodu škode najmanj 10.000 gl.; tisti mož, ki je odstopil radi preglavice, katero so mu vzro-

čili maloštevilni združbarji, kakor je imenoval v svoji grofovski oblastnosti nas "Sočane", ki je odstopil radi neznanja slovenskega jezika itd., — tisti grof Alfred Coronini menda komaj čaka, da bi mu v olilci zopet ponudili kandidaturu. Takó je namreč posneti iz zadnje "Gorice", ki je pozvala volilce, naj mu ponudijo kandidaturu, katero utegne sprejeti. "Gorica" bi pač ne potisnila c. kr. profesorja Janeza Berbuča v stran in govorila zopet o grofu C., ako bi ne bila z njim že dogovorjena.

Takó je bilo tudi za volitev v veleposestvu: ako bi došla deputacija veleposestnikov in ga milo prosila, naj se zopet usmili Slovencev in naj gre v deželni zbor, sicer da nam bo gorjé, tedaj bi bil sprejel. — Ker so veleposestniki odklonili tako za Slovence nečastno komedijo, jo skuša dr. Grigorčič izvesti pa ob volitvi v državni zbor!!

Vprašamo: Kdo ima pravico, ponujati kandidaturu grofu Coroniniju? Posamični volilci smejo govoriti le v svojem imenu! Da bi se ne našla v deželi trojica volilcev, ki bi sla h Coroniniju po Gregorčičevem receptu, o tem nočemo dvomiti! Grofu C. je torej svobodno, sprejeti kandidaturu iz takih rok! Ako pa to stori, ako kandiduje vkljub grozoviti blamaži z zaupnicami in vkljub zloglasnemu odpovednemu pismu, po katerem je stališče "maloštevilnih združbarjev" še trdnejše, tedaj dokaže le, da je v njem pač malo aristokrata in se manj moža, ki nikakor ne zasluži, da ga naš narod pošlje na Dunaj!

"Goričanske" bande sicer ni že nič več sram, saj je preobrnila že dovolj kozolcev, ali njih število bi se pomnožilo z zopetno kandidaturu grofa C. Zató lahko mogoče, da jutrišnja "Gorica" pride že na dan s kandidaturu grofa C. vkljub temu, da so doslej izvršene volitve volilnih mož že porazile "Goričansko" barako, kateri naj bi prihitel na pomoč — grof. C. s svojo kandidaturu! Mi pa pravimo: Volilci, ne dajte se separiti dalje, kakor so Vas dovolj separirali doslej! Ostanite trdni in pripravljeni, da oddaste svoje glasove le kandidatu, ki ni omadeževan po letošnjem grdem razkolu!

Volilno gibanje. — Na Tolminskem so bili izvoljeni poleg že naznanjenih 20 glasov za dr. Stančića še 3 na Ponikvah in 5 na Št. Viški gori. — Z Bolškega nam poročajo, da tam Berbuču na sploh huda prede vkljub duh. agitaciji; včeraj so imeli v Čezsoči posvetovanje. Mi se zanašamo na vse bolške glasove!

V goriskem okraju je boj po večini prav hud; toda več se agituje za dr. Tonkliča nego za Berbuča. — V Črnicah, v rojstni županiji Berbučevi, so izvoljeni 4 odločni "Sočani"; pritisk od znane strani je bil prav hud. — V Vrtojbi, odkoder je tudi prišla "Goričanom" zaupnica, pozneje pa protizaupnica "Soči" od strani mladine, so zmagali včeraj vsi 4 naši! Slava! — V Solkanu izvoljeni 4 za Tonkliča ali Berbuča??!

Na Krasu so volitve večinoma bolj mirne; velika večina bo naša. V Dutovljah sta 2 "Sočana".

Vseh volilnih mož je 291; trije so italijanski (v Ločniku); doslej je izvoljenih, kolikor nam je sporočeno, že 49 "Sočanov".

Prosimo somišljenike, naj nam pošljejo imena vseh volilnih mož, naj bodo katekologi stranke. To neobhodno potrebujemo. Jako homo hvaležni. Da bi iz enega kraja ne pisalo več njih, naj se sporazumejo glavni možje, ki navadno take reči opravljajo.

Fikfakovstvo ali ne tič ne miš! — Opozarjamo čitatelje, liberalne in klerikalne, na konec članka v "Gorici", ki nosi naslov "O naših razmerah" in je bil poslan — veruj, kdor moreš! — "z dežele". Tam se pred vsem potrdi ono, kar smo povedali že mi, namreč, da klerikalne čete so se oklenile dr. Gregorčiča in pozneje njegove "Gorice" edino zato, ker so upale, da klerikalizem objame vse goriske Slovence in da bo uničena "Soča". Dr. Gregorčič je slišal večkrat svarila iz ust rodoljubov pred hinavci, ki so se mu jeli obešati za kuto po znanem razganem krščansko-socijalnem shodu v Št. Petru; svarili so ga, naj ne sklepa zvez z ljudmi, ki eno mislijo drugo kažejo, da bi se le vtihotapili v "Slogo" in do nadvlade v deželi; povedali so mu, da klerikalci sami obrnejo Gregorčiču hrbet, ko ga ne bodo več potrebovali. Dr. Gregorčič ni slusal takih svaril, marveč na svojo pest, kakor je bil vedno vajen, je sklenil s klerikalci zvezo

in njih na ljubo je hotel zrtovati klerikalni samovladni edina nevarna protivnika — dr. Tuma in Gabršček, „Sloga“ vredl Torej v ta namen je prišla Gregorčičeva klerikalna falanga, pomnožena z učitelji, ki takrat niso poznali teh zakulisnih spletk, na zboru „Sloga“ 25. maja in 20. julija! Dr. Gregorčič se je bil torej udal najvišji misli, da bo on rešenik goriških Slovencev pred liberalizmom in klerikalizmom (hm!) ter da nas stlači vse v en žakelj, da ne bomo ne ti ne miš, — in take ideje je imel ta prvak koncem 19. stoletja! Ali pa morda mož ni vedel, da s tem za vselej utrdi nadvlado — klerikalizmu?! Saj so se le klerikalci vtikali v vse volitve, v vse županske in druge posle, posvetni može so se vsega že ogibali; na shodih „Sloga“ je bilo vse črno klerikalcev, odličnih posvetnih mož ni bilo zraven! Take razmere bi se še bolj utrdile! — Zdaj imajo naši čitatelji dokaz iz Gregorčičevega lista, za kaj se je slo, ko sta bila „P. L.“ in „Gorica“ slozna v boju proti nam! (Več pride.)

„Il Friuli orientale“ silno vznemirja tista trohica enakopravnosti, ki se izvršuje na okrajni sodnici v Gorici, in napada zategadel slovo uradnika na jako predrzen način. Prihodnjic mu posvetimo, kakor mu tiče. Doznali smo, da taki napadi prihajajo iz pisarne odvetnika — dr. Raimonda Luzzatta v Šolski ulici, na kar opozarjamo njegove slovenske klijente.

Gosp. dr. Henrik Tuma je poslal nam izjavo kot odgovor na infamijo v zadnji „Gorici“, da je „klečepalil krog vlade, da bi ga ista vnovič sprejela med c. kr. uradnike“, itd. Izjavo priobčimo prihodnjic; iz nje bodo razvideli čitatelji, kakó ljubi resnico dr. Gregorčič v svojem glasilu ter kakih nizkih sredstev se poslužuje, da bi le uničil dr. Tuma!

Via Carlo Favetti. — Tako srčno radi bi prekrstili ulico Vetturini v Via Carlo Favetti, ali ker menda doslej le ni mogoče še, da bi v Gorici, ki stoji vendar na avstrijskih tleh, dopustile višje oblasti, da bi se imenovala kaka ulica po takem ultra-Italijancu, kakorsen je bil Carlo Favetti, se zadovoljujejo naši goriški italianissimi s tem, da so napisali na več hišah v ulici Vetturini na zid „Via Carlo Favetti“; dalje se zadovoljujejo, da Seppenhofer od slučaja do slučaja v mestnem starasinstvu povzdigne svoj glas, zahtevaje, da naj se konečno prekrsti ulica Vetturini v Via Carlo Favetti, kar vzame župan vselej na znanje — goriški magistrat pa si drugače pomaga. Ker na javno ne sme rabiti imenovanja Via Carlo Favetti za ulico Vetturini, si pa privoščil rabo takega imenovanja v svojem notranjem uradovanju. Došla je nam slučajno v roke lista iz zadnjih dnij, na kateri stoji koncem uradne opazke Via (Vetturini) Carlo Favetti. Uradnik se je bil „zmotil“, da je napisal Vetturini, kar je hitro popravil s tem, da je vložil Vetturini v oklepaje, tako da se čita čisto: Via Carlo Favetti!

Ne pišemo nič komentara. Nasi čitatelji vedo, kdo je bil Carlo Favetti, vedo, kako usiljujejo italianissimi to ime za ulico Vetturini, in sedaj vedo, da slavni naš magistrat rabi v svojem notranjem uradovanju tisto slavno ime za že navedeno ulico — in to je značilno. Iz tega se vidi, kakšen duh veje na goriškem magistratu ter sploh med Lahi v Gorici!

Novo pošte rastejo v deželi kakor gobe po dežju. Celó vsiljujejo jih, kjer za nje ne marajo (kakor v Podgori). Zdaj so dobili pošto celó v Drežnici pri Kobaridu, v Batah in Banjšicah pa trikratno zvezo s pošto v Grgarju. — Kdo ve, da se ne bodo te pošte svetile v vencu zaslug — dr. Gregorčiča, kakor ona v Robiču, katero so bile vsilile nujne potrebe?!

Zopet nov škandal. — Govori se, da je odbor „Sloga“ — izključil iz društva tudi g. Gabršček, torej moža, ki je največ storil, da je prišlo društvo l. 1890. v Gregorčičeve roke in je bil 9 let duša društva kot marljiv tajnik, kakorsnega ni bilo prej ne poslej. Vse društveno delovanje je slonelo na njegovih ramenih — o čemer bomo še govorili: zdaj pa ga je dosegla čast, da je iz društva izbačen kakor prej dr. Tuma. — Dr. Gregorčič se gotovo boji, da bi Gab. prišel na kak zbor „Sloga“ ter tam razkril marsikako lumparijo! Na vse pozive v „Soči“ — molči, a na zboru bi moral odgovorjati. Resnice govoriti bi ne hotel, lagati bi bilo težko — zató je najbolje, ako se Gab.

izbace! Divno! Le takó naprej, saj bo itak kmalu konec teroristov v „Goričanski bandi“.

Zanimivo priznanje. — Kdor je bil na zboru „Sloga“ 25. maja, je slišal, kakó je govoril dr. Gregorčič o dr. Tumi in Gabrščku. V jedni zadnjih „Goric“ pa čitamo, da takrat „je hotela dr. Greg. stranka odstraniti oba provzočitelja obstojnega razmerja“. — Kar je govoril dr. Gregorčič, proglasa „Gor.“ zdaj za — laž. Nič čudnega! Čudež bi bil, ako bi mogli sploh potrditi kako resnico v besedah in dejanjih „narodnega voditelja“. Sama laž, samo hinavstvo!

Nesramnost. — V dodatek k poročilu pod tem naslovom povemo danes, da je prišel uradnik „podpornega društva“ g. Hrovatin grozit g. Gabrščku, da — povejo zdaj vso resnico, kakó je neki delavec naše tiskarne ostal društvu dolžan, kar bi moral Gab. doplačati itd. Dobil je seveda dovoljenje, da — smejo povedati vso resnico. Ker je pa v „Goričanski“ bandi glavno orožje laž, kar smo nestetokrat dokazali, smo jako radovedni, kakošna nova ostudba bo tista „resnica“. Delavce, ki so člani tega društva, opozarjamo na te nesramnosti, ki morejo postati za društvo usodepolne. Tak odbor zasluži, da ga pošljejo v neprostovoljni pokoj!

C. kr. prof. Janez Berbuč — poglobel. — Njegove slave je bilo kmalu konec. Zadnja „Gorica“ se je le malo bavila z njim; saj dobrega niti nima kaj povedati, „fərbati“ pa vendar ne more mnogo, ker tudi iznajdljivost ima neke meje! Da prihajajo „Slogi“ ugodna poročila za prof. B., kakor pravi „Gor.“ — je le pobožna laž, ker znano nam je, da je dobila prav opopranih odgovorov, za prof. B. pa so glasovi kaj redki in še ti so brez pomena! To so „Goričanski“ kolovodje tudi spoznali in so si že odprli vrata, skozi katera naj bi smuknili od prof. B. nazaj h grafu C. — O zmagi „kvintala mrtve, prazne, neporabne mase, kateri je slučajno ime prof. Berbuč“, torej ne more biti niti govora. Zató, tudi ni nevarnosti, da bi se moral ta preklicani Andrej Gabršček obesiti na Travniku, in „Goričanska“ banda, ki se boji za njegovo življenje, lahko torej mirno spi!

Kristjanska usmiljenost. — Pišejo nam: Iz Špitale ob Dravi je bila neka obitelj od ondolnega županstva potirnim potom poslana domov na Ponikve, ker je oče umrl in mati ni mogla za 4 otročice skrbeti. Iz Bovca jih je poslala ondotna potirna postaja kar peš z enim spremljevalcem do Kobarida, — ali uboga mati, katera je morala prtljago nositi, in slabotni otročiči, kateri so tudi vsaki svojo culico nosili, so opešali — ter niso mogli nikakor dalje. Hodili so iz Bovca do Kobarida dva dni. — Vsem so se smilili, katerikoli so videli te borne reve v tako hudi zimi, slabo oblečene trudno po cesti krevsati. — Vprašanje: Ali ni bovška potirna postaja od dežele plačana, da take borne ljudi in majhne slabotne otroke do bližnje postaje vozi? Hoče menda stediti? Kje je kristjanska usmiljenost? Večkrat se pa vidi mlade zdrave vlačuge voziti, ker te so že toliko premetene in zvite, da nočejo hoditi.

Izgubljeno — najdeno. — V petek zjutraj se je našel na Solkanski cesti zavitek, kateri je zgubil kaki voznik ali pa pošta. Kdor ga je zgubil, naj se oglasi na Solkanski cesti št. 9.

Razgled po svetu.

Cesar v pogovoru z dvema češkima poslancema. — V soboto je na delegacijskem dinéju cesar govoril s posl. Stranskim. Ta je namreč pri proračunu za armado imel prav oster govor, in zato se je sukalo govorjenje cesarja s Stranskim okoli „zde-vprašanja. Med drugim sta govorila:

Cesar: Glede zde-vprašanja sem neizprosen proti Vašemu stališču in sem v stanu razglasiti celo naglo sodbo, če se ljudstvo v tej stvari ne pokori. V armadnih zadevah ne poznam nikake šale in že danes Vam povem, da ne pomolostim nikogar.

Stránský: Mi branimo in zagovarjamo stališče celega češkega naroda.

Cesar: Narod je naštván. To je storila inteligenca. Začelo se je z Drbalovim slučajem v Tišnovicah.

Stránský: Dovolite, Vaše Veličanstvo, da nekaj pripomnim. Res je, da je inteligenca začela. Prav inteligenci so zakoni pristopni, zakoni pa ne predpisujejo, da se mora rezervist oglasiti s „hier“, ampak samo,

da mora rezervist naprej stopiti in oddati svoj pas.

Cesar: Gospod doktor, to je advokatski argument. Jaz pa Vam povem, da je to zadeva službenega jezika in ta je v armadi nemščina.

Stránský: Nastati bi mogle jako neuzodne posledice, če se ne najde izhoda iz te afere in če se ne pride nasproti čutilom češkega naroda.

Cesar: Jaz bi to obžaloval, ali povedati Vam moram še jedenkrat, pustite armado v miru.

Nemški listi izkoriščajo ta govor v svoje svrhe ter trde, da kakor v armadi, tako mora povsodi v državi biti službeni jezik edino le — nemški.

V ponedeljek na delegacijskem dinéju je govoril cesar s posl. Záčkom. Rekel mu je, da računa prav posebno na-nj, da pride do sporazumljenja med obema narodoma na Češkem in Moravskem, do sporazumljenja, ki je neodložljivo in do katerega mora priti na vsak način. Da to je njegova srčna želja. Záček je odgovoril, da taka želja ni le cesarjeva, marveč tudi češkega naroda. Sporazumljenje pa je odvisno od Nemcev, kateri bi morali priznati enakopravnost zahtev češkega naroda; ako se torej pokažejo Nemci spravljivim, pride do pravega sporazumljenja. Cesar je na to v zadrževalnem tonu poudarjal, da je njegova želja, da se spoštujejo zahteve češkega naroda, on da ne dopusti, da bi se godila Čehom kaka krivica, da ne dovoli, da bi tudi prihodnje ministerstvo težilo k levici. Isto da ho moralo biti jednako nepristransko nasproti vsem strankam. Zato naj bi delali češki poslanci z vso silo na to, da se pomiri javno mnenje med ljudstvom. Končno je še rekel cesar, da priznava težavno stališče, katero imajo češki poslanci, ter da računa na njih vestnost; na njegovi dobri volji pa da ne sme nikdo dvomiti.

Politiška kriza. — Danasnja poročila trde, da novo ministerstvo je že sestavljeno. Grof Goëss je odklonil pomjeno mu mesto v ministerstvu; isto sprejme Guido de Call, ki je sedaj v Sofiji poslanik. Pozvan je bil brzoglavno na Dunaj. Trde, da Körber je opustil misel, poklicati v kabinet nemškega ministra brez portfelja; to pa bi se utegnulo zgoditi o priliki kasneje. Novo ministerstvo bo imenovano v par dneh.

O drugi železniški zvezi s Trstom. — Dr. Ferjančič je v seji delegacije dné 13. t. m. govoril o tej zvezi tako-le:

Potrebno je torej misliti na bližje ležeta sredstva za povzdigo zunanje trgovine. Dovoljujem si predlagati tako jako izdatno sredstvo, ki bi bilo v stanu dvigniti zunanjo trgovino na višjo stopnjo. To je druga železniška zveza s Trstom. Dokler bo Avstrijo samo južna železnica vezala z morjem, s Trstom, dotlej ne more biti govora o znatni povzdigi zunanje trgovine. Vodstvo zunanjih zadev bi si pridobilo posebno zaslugo, če bi z vso energijo delalo na napravo druge železniške zveze s Trstom. Pri tem bi ne smeli prezreti, da je drugi zvezi s Trstom naloga, povzdigniti avstrijsko trgovino, ne trgovine v Nemčiji. V ta namen naj se vzame za tisto progo, ki iz osrčja Avstrije iz industrije polne Češke direktno k morju vodi, ne pa za tisto progo, ki zveže južno Nemčijo z morjem. Tej progji bi morali nasprotovati. Ako se vodstvo zunanjih zadev ogreje za to stvar, ugodi tudi pereči vitalni potrebi. Razmere pri južni železnici so namreč nevzdržljive. Kdo se ne spominja nesreč o Božiču! Vodstvo zunanjih del si, kakor rečeno, pridobi zaslugo, ako pripomore k izboljšanju teh razmer. Izboljšati pa se morejo te razmere samo, če se napravi druga železniška zveza s Trstom.

Govor o notranjih razmerah v državi je skonečal dr. Kramar v seji delegacije tako-le:

Zvesto in požrtvovalno narode za njih zvestobo in požrtvovalnost kaznujejo in jim rezko grozé. Zato pa se na drugi strani očitna revolta proti državi in njenim eksistenčnim pogojem obdarja in poplazuje. Vsakdo je sprevidel, da je mir potreben, toda stori se vse, da se ga onemogoci. Nespravljive podpirajo, a odbijajo one, ki so pripravljeni radi miru iti do skrajnega; ta čut imamo — in to je — za državo najstrašnejše — da za varovalce zakonov v državi ni več prostora. Naveliča se clovek večno igrati vlogo Kassandra in trudna roka omahne, ki se je tako dolgo zaman stezala po miru. Več v tem teskem trenutku ne morem reči in kon-

čati moram, ker vidim, kako se pri nas vlada, le z latinsko resnično prislovico: „Quem deus perdere vult dementat“. (Kogar hoče Bog uničiti, temu omrači um).

„Naša zveza“, glasilo čevljarjev, krznarjev, mesarjev, opankarjev, jermenarjev in sedlarjev. Tako se zove časopis, ki hoče braniti interese navedenih obrtnih strok. „Nasi zvezi“ je namen, podučevati v socijalnih vprašanjih ter v vsem, cesar le imenovani obrtniki potrebujejo. — Razume se, da je „Nasa zveza“ — hrvatski list. Mi Slovenci bomo še dolgo čakali na kaj podobnega. Vendar pa se v najnovejšem času prav lepo gibljemo. Če pojde tako naprej, potem je marsičesa pričakovati!

Vojna v Južni Afriki. — Po dolgem času je bila 16. t. m. zopet bitka mej topništvo. Iz Modder-Rivera javljajo, da Buri so čez dolgo časa zopet odgovarjali streljanju Angležev. Govori se, da Buri v Oranje-republiki željno pričakujejo konec vojne. — Francoski predsednik Loubet pričakuje konec vojne, ker sicer bi trpela letošnja svetovna razstava v Parizu. — Angleži nameravajo poslati še novih močij v južno Afriko.

Narodno gospodarstvo.

Vinska klavzula. — „Trgovsko in obrtno društvo za Goriško“ je te dni razposlalo na razne veščake v vinogradništvu in vinski kupčiji naslednji poziv, ki se glasi:

Vaše Blagorodje!

Vabimo Vaše Blagorodje v zmislu sklepa seje od dne 15. t. m. k anketi o vinski klavzuli, ki bode v četrtek dne 25. t. m. ob 2. uri popoldne v posvetovalni sobi »Goriške ljudske posojilnice«, Gosposka ul. št. 7, 1. n. Mislimo, da nam ni treba posebno povdarjati velike važnosti predstoječe ankete, kajti posledice vinske klavzule britko občuti skoro vsak vinogradnik in vinotržec Avstro-Ogerske.

Na dnevnem redu sta točki: a) v koliko škodi vinska klavzula naši deželi; b) kako bi se dalo najvpešnejše delati na to, da se odpravi ta kvariteljica naše vinske kupčije.

Predmet sam zadostno kaže, da je potreba velike udeležbe, ker — več glav, več mislij.

Želimo prav mnogo vspeha. Vidi se torej, da društvo želi delati in da tudi dela.

Šola za žurnaliste bode se ta mesec otvorjena v Berlinu pod vodstvom pisatelja in založnika dr. Rich. Wrede.

Krupa I sestanek u Casala Monferato. — Tako je naslov brošurice, v kateri je izvestje tajnika „Vinarske udružbe za Dalmacijo“, kjer isti poroča o poskusih in vspehu streljanja na oblake proti toči. Pisatelj g. Mihael pl. Tartaglia prav z mnogimi citati dokazuje, da je vspeh nedvomen. — Stroški priprav za streljanje znašajo okoli 90 kron. — „Vinarska udružba za Dalmacijo“ je prav agilno društvo. Nedavno je n. pr. izdala „Vinarski vodič za Dalmacijo“, ki je prav dobro došel vsakemu dalmatinskemu vinogradniku. Prinaša vse, kar je pri prostemu vinogradniku le treba znati. — V najbližji bodočnosti 12. febr. pa taisto priredi velik protestni shod proti obnovljenju vinske klavzule.

Penzijski fond za trgoceve in obrtnike. — V Ljubljani nameravajo ustanoviti odbor v svrhu ustanovitve penzijskega fonda za trgoceve in obrtnike. Dan shoda, in kje se bode isti vršil, se naznani natančneje tekom teh dnij.

Žetev žita za leto 1899. po celem svetu. — „Buletin des Halles“ poroča, da se je našelo v letu 1899. po vsem svetu 836.500.000 hl. žita. Leta 1898. se je pridelalo žita več, okoli 989.100.000 hl.

Velikanski konkurz v Rusiji. — Poročajo, da je tovarna sladkorja v Odesi A. Gierensteina naznanila, da ne more več plačevati dolgov. Pasiva iznašajo 7¼ tnil. rubljev (okoli 19 milijonov kron).

Nova iznajdba Srba Edisona Tesle. — Svetovno znani Tesla je iznašel ladjico, ki bo gaana z elektriko, in s katero bo mogoče pogoniti velike ladje v zrak. Teslove ladje ne bodo ravnali ljudje ampak stroj. Tesla je ponudil svojo iznajdbo ruski vladi.

Delovanje tramvaja na Dunaju. — Minolo leto je pretekel dunajski tramvaj 22.784.440 km. ceste, prepeljal 72.894.338 oseb in dobil denarja 6.466.105 glđ.

Pri vseh vlogah je navesti nastopno opravilno številko.
Opravilna številka C. I. 120/99.

Oklic

Zoper Andreja in Josipa Lašiča et Cons. bivališče je neznano, se je podala pri c. k. okrajni sodnji v Komnu po Francu Kaučiču iz Lipe št. 19 tožba zaradi neobstoja terjatve 545 gl. itd.

Na postavi tožbe določa se narok za dne 1. februarja 1900. ob 10^{1/2} uri predp. pri tej sodnji, soba 3.

V obrambo pravic Andreja in Josipa Lašič et Cons., se postavlja za skrbnika gospod Rajmund Žnidarčič, župan v Renčah. Ta skrbnik bo zastopal Andreja in Jos. Lašiču et Cons. v označenih pravnih stvareh na njih nevarnost in stroške, dokler se isti ali ne oglasijo pri sodnji ali ne imenuje si pooblaščenca.

C. k. okrajna sodnja v Komnu.

Oddetek I. dne 28./12. 1899.

Maurenčič Franc,

čevljarški mojster

v ulici sv. Antona (Kopačeva hiša) št. 7,

se preporoča svojim rojakom, zagotavlja dobro delo in točno postrežbo po zmernih cenah.

24-letni mladenič,

vešč slovenskega, nemškega in nekaj laškega jezika, želi nastopiti v kako prodajalnico ali večjo trgovino kolonijalnega blaga.

Ponudbe na upravnishvo „Soče“.

Tamburaški instrumenti,
kakor brde itd.

so na prodaj

po ugodnih cenah.

Več v upravnishvu našega lista.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 centimetrov dolgimi Lorey-lasmi dobila sem jih vsled 14 mesečne vporabe svoje samciznajdene pomade. To so najslavitejše avtoritete priznale za jedino sredstvo, ki ne provzroča izpadanja las, pospešuje rast istih, poživlja lasnik, pospešuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že pri kratki uporabi lasem na glavi kakor tudi brkam naraven lesk ter polnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti. Cena lončka 1 gl. 2 gl. 3 gl. 5 gl. Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa s poštanim povzetjem po vsem svetu iz tovarne, kamor naj se pošiljajo vsa naročila.

Ana Csillag

Dunaj 1., Sellergasse 5.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo mlo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«.

Prva slovenska trgovina z železjem v Gorici

Konjedic & Zajec

(prej G. Darbo)

pred nadškofijo št. 5. Podružnica konec Raštela št. 2.

Zaloga v ulici Morelli št. 12, v Gosposki ulici št. 7. v posojilnični hiši.

Prporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo najboljšega štajerskega železa, železne, cinkaste, pocinjene in medene ploščevine, orodja za razne obrti in pohišnega, štedilna ognjišča, peči, cevi in predpečnike, nagrobne križe.

Vsakovrstne okove za pohištvo in stavbe. Prevzemata vse naročbe za vsakovrstne stavbe in druga podjetja.

Glavna zaloga za Gorico in okolico

izdelkov c. kr. privilegovanih livarn.

Pripoznano najboljših patentovanih kotlov gosp. Nusshaus-a v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga

najboljšega koroškega Acalon in Brescian-jekla.

Zaloga Portland in Roman-Cementa, kmetijskih strojev iz prvih tovarn. Kupujeta staro železje in kovine po najvišji dnevni ceni.

Odlikovana mizarska delavnica

in velika

zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak

v Solkanu pri Gorici, nasproti gostilne Mozetiča (Droč).

Prevzema vsako naročilo v mizarski ali strugarski stroki od priprostega do najličnejšega izdelka.

Izdeluje točno in po najnižjih cenah,

da se ne boji nikake konkurence.

BOGATO

Kulantna postrežba.

ZALOGA

preskrbljena zaloga

obkladkov remeša)

v najrazličnejših vrstah.

vseh, k mizarski

in

strugarski stroki

spadajočih potrebščin.

Izšel je ravnokar Kažipot in koledar po Primorskem

Z natanjnimi podatki

vseh krajev, uradov, trgovcev, obrtnikov itd. itd.

Vdobiva se

v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček v Gorici.

Cena: mehko vezan 80 kr., trdo vezan fl. 1.20

Anton Obidič,

čevljar

v Semeniški ulici št. 4

v Gorici,

prporoča se

za raznovrstna naročila po meri

za gospe in gospode.

Naročila se izvršuje hitro.

Zaščitna znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gl. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s „SIDROM“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarne in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGU.

Tovarna tamburic

J. Stjepušin

SISAK

(Hrvatska)

Na zahtevo pošilja vsakomur brezplačno ilustrativne cenike.

Zahteva naj se

popis in cenik leposlovnih in drugih knjig iz naše zaloga, katerega pošiljamo franko kamorkoli.

„GORIŠKA TISKARNA“ A. GABRŠČEK V GORICI

Gosposka ulica št. 9.

(Ustanovljena leta 1893.)

(Ustanovljena leta 1893.)

je najmoderneje urejeni tiskarski zavod, kjer se izgotavlja vsako najfineje in elegantno delo v najkrajšem času po jako kulantnih cenah, kakor:

Brašure v vseh oblikah in jezikih v modernih in trdnih platnicah, diplome za častne občane in druge enake prilike v najrazličnejših barvah, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, društvene vsprede in vabila na kartonu ali papirju, posetnice najelegantnejše kakovosti v skatljah z zavitki, poročila in zaročna naznanila v veliki izbiri in vseh mogočih oblikah, plesne vsprede, usmrtnice itd. itd

O začetku šolskega leta priporoča slav. šolskim vodstvom, krajnim in vsi potrebne šolske tiskovine

v slov., hrv. in ital. jeziku za Goriško in Istro, nadalje za izdelovanje uradnih zavitkov (kuvert) v različnih oblikah in kakovostih.

Velika zaloga izgotovljenih tiskovin za c. kr. okrajna glavarstva, županstva, sodnije, notarje, šolske, cerkvene in druge urade.

V naši založbi imamo te-le časopise:

„Soča“, celoletna naročnina stane gl. 6.60, izhaja trikrat na teden. — „Primorje“, celoletna naročnina stane gl. 1.60, izhaja vsak teden, na štirih straneh. — „Slovenska knjižnica“, doslej je izšlo 93 snopičev najrazličnejše vsebine. Nadaljno izdajanje začasno vstavljeno. V zalogi so na razpolago se vsi snopiči z malimi izjemami.

„Salonska knjižnica“ za odrasle izhaja v nedoločnih rokih. I. knjiga „O to žensko“, novele in ertlice. Spisal Fr. Govekar, je izšla l. 1897. Stane s poštnino vred gl. 1.10. Izšla je ravnokar II. knjiga „Salonske knjižnice“; prinaša Zalogro „Hamlet“, cena 70 kr. — „Rokovnjači“, narodna igra v petih dejanjih. Cena 40 kr. — „Sin“, rodbinska drama v štirih dejanjih. Cena 60 kr.

„BEN--HUR“ roman iz časov Kristusovih.

Mehko vezan gl. 1.30, trdo vezan gl. 1.65 s poštnino. Ker je ta knjiga interesantne vsebine je postalo obče zanimanje tako, da imamo le malo izvodov več v zalogi. Kdor želi še imeti to knjigo, opozarjamo, da si jo za časa omisli.

„Rusko-slovenski slovar in slovnica“

Sestavil M. M. Hostnik.

Cena mehko vezanemu gl. 1.50, trdo vezanemu gl. 1.80, poštnina 10 kr. več.